

Beroendevård. Söktrycket till Beroendeakuten har ökat enormt. Behovet av större lokaler börjar bli akut.

BELASTNINGEN PÅ Beroendeakuten Stockholm, BAS, är hög. När verksamheten flyttade in i lokalerna vid S:t Görans Sjukhus var de anpassade för 7 000 besök per år. I dag tar Beroendeakuten emot över 20 000 besök. Det har länge behövts större lokaler.

– Söktrycket har ökat enormt. Det har varit en utmaning under lång tid, säger överläkare Martin Käberg som varit chefför Beroendeakuten sedan 2019.

Redan 2013 lyfte hans företrädare behovet av mer lokalyta, när de närmade sig 13 000 besök.

Nu, tio år senare, har besöken ökat med ytterligare 44 procent. Dessutom möter de en allt sjukare patientgrupp.

– Vi har bemannat upp med mer personal, men det gör också att det blir ännu trängre, säger Martin Käberg och påpekar att forskning visar att luftigare

lokaler minskar stress, oro och våldsrisk hos patienter.

Sjuksköterskan Håkan Winter anser inte att det behövs mer personal i nuläget, det är lokalerna som är problemet.

– Vi tar emot folk med alla möjliga typer av beroendeproble-

matik. Det kan vara personer med heroinintoxikation eller psykosymptom. Människor körts hit av polis och det finns de som kommer hit själva. Alla samlas i samma väntrum, som är ganska trångt. Jag tror inte att patienterna mår bra av det. Det skulle vara bättre om vi kunde avskilja dem mer.

Den här dagen, en fredag i juni, har det varit högt tryck. På eftermiddagen sitter ett flertal personer i väntrummet och ett par ligger på sängar i korridoren. Det pågår en renovering, eftersatta ytskikt blir fräscha, men det löser inte grundproblemet. Utanför står en ambulans och en polisbil.

Ibland kan det bli köbildning med flera ambulanser i rad.

– Ofta blir det en onödig väntan för blåljuspersonal, säger Håkan Winter.

Han önskar att det fanns både ett ambulansintag och en ingång för människor som söker hit själva, som vid den psykiatriska akutmottagningen.

– Vi gör så gott vi kan, men det kan vara stressande när det är trångt och mycket folk. Ibland kan jag känna att jag inte har full koll på läget. Det blir en etisk stress också, över att man ska missa nåt och inte ge den vård de behöver.

Martin Käberg

Sjuksköterskan Håkan Winter menar att lokalerna är för tränga. Ibland blir det köbildning med polisbilar och ambulanser för blåljuspersonal.

MARIA HAGSTRÖM

ATT TRYCKET HAR ökat kan delvis bero på att Stockholm växer. Men det förklarar inte den enorma ökningen. En förklaring, som handlar om cirka 4 000 patienter per år, är att de berusade personer som tidigare kördes till arresten nu ska köras till sjukvården.

– Det är i sig otroligt bra, för

”Vi gör så gott vi kan, men det kan var stressande när det är trångt och mycket folk.”

det har skett dödsfall i arresten. Vi fick lite utökade vårdplatser 2019 för dem, men inga extra kvadrat på själva akuten, säger Martin Kåberg.

Högst tryck är det på kvällarna. Det kan också vara fler besökskring högtider och stora event i Stockholm. Men i övrigt är det ganska jämt över året.

Varför har ni inte fått nya lokaler?

– Sjukvården har inte obegränsat med resurser och tomma lokaler. Det är många verksamheter som behöver förbättras. Men med tio års diskussion i ryggen så tycker jag att det är dags att prioritera Beroendeakuten. Siffrorna fortsätter uppåt. Situationen är tämligen akut, säger Martin Kåberg.

Ytterst är det politikerna som har ansvaret. Miljöpartiets pressekreterare Elina Jansson berättar om ett beslut i psykiatriutskottet 14 juni. Förvaltningen har startat ett arbete för att säkra långsiktigt hållbar tillgång på

lokaler för öppen- och slutenvården. I beslutet går det att läsa, i ett stycke om Beroendeakuten, att lokaler kan frigöras på S:t Görans sjukhus i samband med att Ungdomens hus skapas på gamla Karolinska sjukhuset.

Det anges att det behövs nyinvesteringar och att investering i lokaler ”hanteras i den ordinarie investeringsprocessen och några kostnadsberäkningar ännu inte finns”. ■

BEROENDEAKUTEN STOCKHOLM (BAS)

■ Beroendeakuten vid Capio S:t Görans Sjukhus vänder sig till personer från 18 år som behöver akut beroendevård eller är påverkade av alkohol eller droger och mår psykiskt dåligt. Det är den största beroendeakuten i norra Europa.

■ I Stockholm finns också PRIMA Maria beroendeakut för vuxna, samt Maria Ungdom Akut- och heldygnsvård, för unga under 20 år.

"Det är väldigt bra och vänlig personal"

Situation Sthlm-säljaren Christoffer Malm har både sökt sig till Beroendeakuten vid S:t Görans Sjukhus frivilligt och blivit körd dit av polis.

– En gång var det vakterna i tunnelbanan som nog tyckte jag såg sämre ut än jag var. De ringde polis som körde mig till BAS. Jag ville bara ut, tjejen visste inte var jag var. En annan gång kom jag dit när jag höll på att dö med benzo- och heroinavtändning. De gav mig dropp och jag fick ligga i en säng och få medel mot kramper. Det var fullt där.

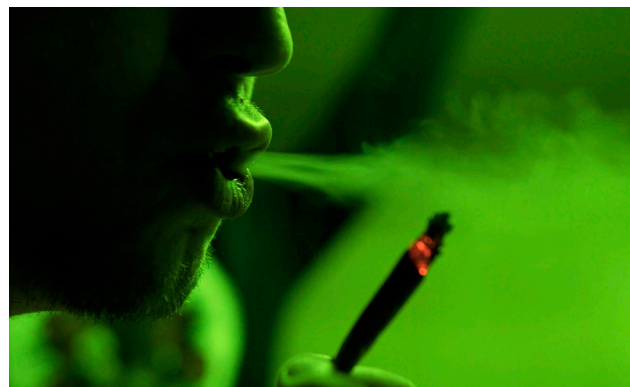
Christoffer Malm

Får man vänta länge i väntrummet?

– Det beror på vad man kommer in med. Intoxikation hamnar först på listan. Jag har inte väntat mer än en timme, fått ligga på en säng och vänta. Men i väntrummet fanns narkotika, jag fick fem "blå" av en där.

Vad är din upplevelse av Beroendeakuten?

– De har inte resurser nog. Klart de ska ha större lokaler. Ibland är det kö där. Men det är väldigt bra och vänlig personal. De vill väl och förstår problemen, de lyssnar och tror på en.

SHUTTERSTOCK

Ny forskning om ungas cannabisanvändning

I en ny avhandling vid Karolinska Institutet undersöker Isabella Gripe cannabisanvändning bland unga.

– Det finns socioekonomiska skillnader, säger hon.

Det är en högre sannolikhet för att testa cannabis någon gång bland ungdomar som har minst en förälder med högre utbildning.

– Men risken för att använda cannabis frekvent är högre bland ungdomar som har föräldrar som saknar högre utbildning och ungdomar som går på yrkes- eller introduktionsprogram på gymnasiet.

Isabella Gripe har också i studien sett att cannabis inte verkar ersätta alkohol, eller att användning av alkohol kompletteras med cannabis.

– Bland svenska 15–16-åringar är cannabis varken ett substitut eller komplement till alkohol.

Hon menar att riktat preventionsarbete för att minska användningen av någon av substanserna därför troligtvis inte kommer att påverka användningen av den andra substansen.

– Bilden av att cannabisanvändning under tonår och tidiga vuxenår är förknippat med ökad risk för psykisk ohälsa stärks också, säger Isabella Gripe som även jobbar som utredare på CAN.

Till grund för forskningen ligger bland annat resultat från CAN:s nationella skolundersökning.

Mer stöd till hemlösa på Centralen

Antalet hemlösa och socialt utsatta personer som uppehåller sig på Stockholms Centralstation och Cityterminalen har ökat kraftigt de senaste fyra åren. Nu förstärks stödet till dem. Jernhusen, Stockholms stad, Region Stockholm och Capio

vård ökar sin platsamverkan. – Genom att arbeta med professionella aktörer som kan skapa kontakt och förtroende hos de utsatta på Centralen, strävar vi mot att de ska få och vilja ta emot långsiktig hjälp, säger Petra Hergren, regionchef Jernhusen.

7552

hushåll i Stockholms stad fick ekonomiskt bistånd för april månad. Det var 130 färre hushåll än i mars. Medelbidraget per hushåll minskade med 173 kr till 10 450 kr i april. På ett år har antalet biståndshushåll minskat med 6,9 procent.

78

procent av dem som får insatser från socialtjänsten för ett spelmissbruk är män. Totalt, både kvinnor och män, handlade det om 699 personer 2022.

ORD FRÅN GATAN

”Viljan att sluta kan finnas, men beroendet är ofta för starkt.”

Susanne Janeschitz i # 183. Hon skrev texter i tidningen från 2006 och medverkar med material i böckerna *Med egna ord – samlade texter från gatan* som gavs ut 2008 och 2015. Hon säljer inte längre Situation Sthlm.

ULF STOLT

Cari Biström önskar att hon haft kvar något av alla foton från fotbollsmatchen.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

”Har läst tidningen och tycker att det är ett väldigt bra nummer, layouten och bilderna är också kanonfina.”

”Blir alltid lika glad när jag ser dig på samma plats varje månad. Är en trogen kund och köper bara från dig då du sprider sådan värme och glädje.”

”Jag tänker varje gång att jag själv bara är några dåliga beslut ifrån att själv stå där. Jag hjälper gärna någon som försöker hjälpa sig själv.”

”Tack för att du kom fram till mig för att sälja tidningen. Du hade en sån värme omkring dig och att prata med dig, även om det bara var några minuter, gjorde min dag lite bättre.”

Alla svar förmedlas till respektive säljare.

Spelade fotboll med The Clash

Efter konserten i Eriksdals-hallen 1980 spelade Cari Biström fotboll med The Clash. Men bilderna från den kvällen har tyvärr brunnit upp.

Hur hamnade du i fotbollsmatchen?

– Jag jobbade på Sonet då, jag var med på turnéer, var dj, lite allt i allo. Hade hand om musiken i pauserna.

– De var roliga, bjöd in alla från scenen som ville stanna kvar och spela fotboll, spela match med dem. Jag glömmer det aldrig, vakterna var inte så glada på dem. Det måste varit bandet som haft med sig bollen, jag tror ingen gett dem en boll annars.

Var matchen dagen efter konserten?

– Nej, efter konserten, på natten i hallen. Vi spelade inne i hallen, det var rätt många som stannade, det blev två lag, kanske tjugo pers. Det blev en

match i alla fall. Jag minns inte vem som vann. Jag hade en massa foton på det här, men jag har inte kvar dem nu.

– Vi gick på krogen sen efter. De var som vem som helst, inga divor. Jag minns att trummisen Topper Headon var den som spelade mest.

Hur var konserten?

– Den var grym. Jag älskar ju The Clash. Det här var innan de var riktigt kända.

ULF STOLT

Säljaren Line tackar för köpen den här månaden och ser fram emot nästa månads försäljning.

Stockholmarnas bröllopsgåva – förnämst i sitt slag

Upptäck inredningarna

Börja besöket på
Kungligaslotten.se

De
Kungliga
Slotten

Ulriksdals Slott

Från sluten enhet till egen lägenhet.
En tidning i taget.

SITUATION
S T H L M

Om livet plötsligt tar en oväntad vändning gäller det att ha något tryggt att hålla sig i

Oavsett var du befinner dig i livet, kan det vara klokt att ta tag i vardagsjuridiken – innan livet tar en ny riktning. Det kan du få hjälp med hos en auktoriserad begravningsbyrå.

Är ni ogifta men sammanboende är det till exempel bra att skriva ett samboavtal så att var och en får behålla sina ägodelar vid en eventuell separation. Eller ni kanske vill leva lyckliga resten av livet utan att gifta er, men ändå kunna ärva varandra? Då kan den auktoriserade begravningsbyrån hjälpa er att upprätta ett testamente.

Är ni gifta, eller planerar ni att gifta er eller ingå partnerskap? I så fall behöver ni kanske istället hjälp med att upprätta ett äktenskapsförord som gör viss eller all egendom enskilt ägd. Det kan till exempel handla om att göra ärvd egendom till enskild egendom eller att hålla era respektive förmögenheter åtskilda.

Runt om i landet finns ca 400 kunniga begravningsbyråer redo att hjälpa er med juridiken. Gå in på begravningar.se för att få veta mer eller för att söka efter närmaste auktoriserade begravningsbyrå.

